

LULEÅ KOMMUN

Säkerhetsskyddsplan för Luleå kommun

Reviderad 2005-12-05

Sammanställd av säkerhets-
samordnare Urban Rönnbäck

1	INLEDNING	3
2	SÄKERHETSSKYDDSPOLICY	4
3	SÄKERHETSANALYS	4
4	SÄKERHETSSKYDDSCHEF	4
5	SÄKERHETSPRÖVNING OCH SÄKERHETSKLASSNING	4
5.1	Registerkontroll	5
5.2	Säkerhetsprövning	5
5.3	Säkerhetsklassning	6
6	LOKALA FÖRESKRIFTER	6
6.1	Hemlig handling	6
6.2	Nycklar, kort mm	7
6.3	Tillträdesbegränsning	7
6.4	IT system	7
7	UTBILDNING OCH KONTROLL	7
8	SÄKERHETSSKYDDAD UPPHANDLING	8
9	KOMMUNENS BOLAG	8

1 Inledning

Enligt säkerhetsskyddslagen (1996:627) och säkerhetsskyddsförordningen (1996:633) är kommunstyrelsen högsta civila totalförsvarsmyndighet på lokal nivå. Lagstiftningen ålägger kommunen att vidta särskilda åtgärder för att skydda rikets säkerhet.

Den tidigare säkerhetsskyddsplanen upprättades 2000-01-31 och föreliggande plan är en revidering, där en översyn av säkerhetsanalysen och en ny säkerhetsprovning gjorts.

Säkerhetsskyddslagen och säkerhetsskyddsförordningen reglerar kommunens ansvar avseende:

- ❑ Skydd mot spioneri, sabotage och andra brott som kan hota rikets säkerhet.
- ❑ Skydd av uppgifter som omfattas av sekretess och som rör rikets säkerhet.
- ❑ Skydd mot brott som innebär användning av våld, hot eller tvång för politiska syften (terrorism) även om brotten inte hotar rikets säkerhet.

Följande områden ska särskilt beaktas:

- ❑ Informationssäkerheten.
- ❑ Tillträdesbegränsningar.
- ❑ Säkerhetsprovningar.
- ❑ Utbildning och kontroll.

Behörig att ta del av säkerhetskänsliga uppgifter är endast den som:

- ❑ Bedöms pålitlig från säkerhetssynpunkt.
- ❑ Har tillräckliga kunskaper om säkerhetsskydd.
- ❑ Behöver uppgifterna för sitt arbete i den verksamhet där hemliga uppgifter förekommer.

I säkerhetsskyddsförordningen anges vilka krav som gäller för kommunen. Rikspolisstyrelsen har utfärdat tillämpningsföreskrifter och säkerhetsskyddslagstiftningen anger bl a följande krav som kommunen ska uppfylla:

- ❑ Säkerhetsanalys ska göras med jämna mellanrum. Den ska omfatta vilka uppgifter i verksamheten som ska hållas hemliga, vilka anläggningar och platser som kräver säkerhetsskydd.
- ❑ Säkerhetsskyddschef ska finnas och denne ska på kommunledningens ansvar ha tillsyn över säkerhetsskyddet. Ersättare ska också utses.
- ❑ Interna föreskrifter om säkerhetsskyddet i kommunen ska finnas.

- Säkerhetsprövning ska göras av personer i vars befattningar ingår att handlägga eller få del av säkerhetskänsliga uppgifter.

2 Säkerhetsskyddspolicy

Kommunstyrelsen i Luleå antog 1999 följande säkerhetsskyddspolicy:

”För att säkerhetsskyddet i kommunen ska uppnå en tillfredsställande nivå, i enlighet med lagstiftningens krav, ska säkerhetsskyddsverksamheten anpassas på ett praktiskt och rationellt sätt samt vara ett led i den löpande verksamheten.”

3 Säkerhetsanalys

Säkerhetsanalysen är **HEMLIG** enligt säkerhetsskyddslagen kap 2 § 2 och förvaras inlåst hos säkerhetsskyddschefen.

Luleå kommun har reviderat tidigare upprättad säkerhetsanalys som anger säkerhetsskyddsbehov av anläggningar med tillträdesbegränsningar, om informationssäkerhet och säkerhetsklassning av nyckelpersoner.

4 Säkerhetsskyddschef

Kommunstyrelsen beslutade 2005-04-11 att utse räddningschef Patrik Bylin till kommunens säkerhetsskyddschef samt säkerhetssamordnare Urban Rönnbäck till säkerhetsskyddschefens ersättare. Säkerhetsskyddschefen svarar genom delegation för kommunens säkerhetsskydd.

Patrik Bylin och Urban Rönnbäck har hösten 2004 genomgått veckokurs i säkerhetsskydd, anordnad av Försvarmakten, för att kunna åta sig uppdraget.

5 Säkerhetsprövning och säkerhetsklassning

Säkerhetsprövning, säkerhetsklassning och uppgifter från registerkontroll är **HEMLIG** handling enligt säkerhetsskyddslagen kap 2 § 2 och förvaras inlåst hos säkerhetsskyddschefen.

Sedan den förra prövningen och klassningen 2000 har flera befattningshavare slutat och andra tillträtt befattningar som är säkerhetsklassade. Den nya registerkontrollen gjordes av säkerhetspolisen i Stockholm våren 2005 och därefter placerades respektive befattningshavare i säkerhetsklass 2 respektive 3.

5.1 Registerkontroll

Kommunen har gjort framställan om registerkontroll, för de som ska säkerhetsklassas, till Rikspolisstyrelsens säkerhetsskyddsrotel på särskilt formulär. Vid registerkontroll ska den det gäller ha gett sitt samtycke som noteras på formuläret. Orsaken till kontrollen anges så att det framgår vilken typ av verksamhet den kontrollerade avses delta i. Sekretess gäller dessa uppgifter.

Beträffande registerkontroll till skydd mot terrorism kan detta endast ske i särskild ordning och av särskilda myndigheter. För kommunen kan skyddsobjekt beröras. I sådant fall ska kontakt ske med länsstyrelsen som beslutat om skyddsobjektet.

Kontaktperson med säkerhetspolisen beträffande registerkontroll, säkerhetsprovning och säkerhetsklassning är säkerhetssamordnaren. Närmare föreskrifter och upplysningar om säkerhetsskyddet finns i Rikspolisstyrelsens författningssamlingar.

5.2 Säkerhetsprovning

Säkerhetsprovning syftar till att pröva personers pålitlighet att ta del av hemlig information eller delta i verksamhet där sekretessbelagd verksamhet behandlas. Säkerhetsprovning ska göras för alla personer som på ett eller annat sätt får del av hemliga handlingar, tillträde till säkerhetsskyddade anläggningar eller ska delta i någon verksamhet som rör rikets säkerhet. Vid säkerhetsprovning gäller inte kravet på svenskt medborgarskap. Kommunen ska återrapportera till säkerhetspolisen om resultatet av säkerhetsprovningen.

Säkerhetsprovning grundas bl a på:

- ❑ Personlig kännedom om personen.
- ❑ Referenser, intyg, betyg mm.
- ❑ Uppgifter från registerkontroll (om detta är tillämpligt).

Registerkontroll utförs av säkerhetspolisen på begäran av kommunen (säkerhetsskyddschefen). Det är även säkerhetsskyddschefen som beslutar om i vilket avseende de uppgifter som framkommit ska beaktas i säkerhetsprovningen.

Förtroendevald kan inte registerkontrolleras, men är den förtroendevald även anställd i en säkerhetsklassad befattning säkerhetsprövas han/hon i denna egenskap. Förtroendevald som är styrelseledamot i ett kommunalt bolag kan säkerhetsprövas om bolaget har sådan verksamhet som omfattas av säkerhetsskyddslagen.

5.3 Säkerhetsklassning

Säkerhetsklassning innebär att vissa befattningar endast får innehas av personer som registerkontrollerats, säkerhetsprövats och är svenska medborgare¹. Klassningen är kopplad till i vilken omfattning anställda kommer att hantera hemlig information. Denna verksamhets omfattning gäller sådant som är av betydelse för rikets säkerhet och röjande av dessa uppgifter kan antas medföra men för rikets säkerhet och att detta men inte är ringa.

Säkerhetsklassade befattningar i kommunen och bolagen har placerats i säkerhetsklasserna:

1. I stor omfattning får del av kvalificerad hemlig information
2. I en omfattning som inte är obetydlig får del av sådana uppgifter
3. I övrigt får del av uppgifter som omfattas av sekretess.

För Luleå kommun är säkerhetsklass 1 inte aktuell. Säkerhetsklass 3 är den klass som i huvudsak motsvarar kommunens behov men för någon enstaka befattning gäller säkerhetsklass 2.

6 Lokala föreskrifter

Nedan följer föreskrifter för hur hemliga handlingar, nycklar, kort, tillträdesbegränsning mm praktiskt ska hanteras i Luleå kommun.

6.1 Hemlig handling

- Vid framställning av hemlig handling ska det framgå hur många exemplar som framställts och vilka som är mottagare (sändlista).
- På första sidan i hemlig handling ska det antecknas: Beteckning, exemplarnummer, antal sidor och vid eventuella bilagor även antalet. Sidorna ska numreras i följd.
- Vid kopiering av hemlig handling ska det antecknas på handlingen och till vem kopian lämnats. Det gäller även utdrag ur handlingen. När en hemlig handling delges muntligt eller visas ska även anteckning ske.
- Kvittering av hemlig handling ska ske genom namnteckning och namnförtydligande i register, i liggare eller på särskilt kvitto.
- En hemlig handling ska, allmän eller inte, hemligbetecknas genom utmärkning med stämpel eller på annat lämpligt sätt.
- Hemliga handlingar ska förvaras i utrymme av minst säkerhets-skåpsstandard (Svensk standard 3492). Medförs hemliga handlingar utanför arbetsplatsen ska dessa hållas under omedelbar uppsikt.

¹ Säkerhetspolisen har 2005 godkänt säkerhetsklassning av norsk medborgare anställd i kommunalt bolag i Luleå.

- Av diaries/register ska det framgå var och av vem hemlig handling förvaras samt vilka åtgärder som vidtagits med handlingen (gallrats, förkommit, förstörts etc).
- Posthanteringen av assurerade (hemliga) försändelser ska behandlas så att handlingen inte lämnas utan tillsyn förrän adressaten eller posten har fått handlingen. Försändelse av hemlig handling ska ske i särskilt kuvert och handlingen ska assureras (10.000 kr).
- Inventering av hemliga handlingar ska ske minst en gång vart femte år. Protokoll ska föras.
- Förstöring av hemlig handling ska ske så att åtkomst eller återskapande av uppgifterna inte kan ske. Genom bränning eller i dokumentförstö- ringsapparat eller genom fysisk förstöring av IT-media. Förstöringen ska dokumenteras.
- Sigill, assuranstape och liknande ska förvaras som hemliga handlingar.

6.2 Nycklar, kort mm

Kort, koder och nycklar som berör sekretess ska förvaras så att inte obehörig kan komma åt dessa. Förteckning över nycklar/motsvarande som berör sekretess och vem som är innehavare ska föras och förvaras enligt säkerhetskyddschefens beslut.

6.3 Tillträdesbegränsning

Vid tillträdesskyddade platser ska det finnas teknisk tillträdeskontroll eller personell bevakning. Utrymmen för telefonväxel och datacentral tillträdes- skyddas genom kodlås. Under 2005 har säkerheten i stadshuset setts över och då har tillträdesbegränsning även innefattat kommunledningskansliet.

6.4 IT system

Sekretessbelagda uppgifter får inte finnas eller förmedlas i kommunens datanät. Särskilda "autonom dator och skrivare" ska användas för behandling av sekretessbelagd information. Hemliga uppgifter får sändas med telekom- munikation endast om försvarsmaktens kryptosystem används. Sekretess- belagda uppgifter inom t ex kommunens socialsystem omfattas inte av förbudet.

7 Utbildning och kontroll

Personal som kommer i kontakt med sekretessbelagd information/ motsvaran- de ska genomgå utbildning i säkerhetskydd. Sådan utbildning ägde rum i slutet av 1990-talet och bör nu aktualiseras.

Säkerhetsskyddschefen ska föra förteckning över säkerhetsskyddsutbildad personal. Kontroller av säkerhetsskyddet ska ske fortlöpande och protokollföras.

8 Säkerhetsskyddad upphandling

Kommunen ska innan en upphandling sker pröva om denna, helt eller delvis, ska omfattas av säkerhetsskydd. Om så är fallet ska "Säkerhetsskyddad Upphandling med säkerhetsavtal" (SUA) upprättas med leverantör och/eller underleverantör.

Närmare anvisningar regleras i särskilda föreskrifter om SUA. Säkerhetspolisen ska alltid underrättas och är behjälplig med avtalsupprättande.

9 Kommunens bolag

Säkerhetsskyddslagen gäller även för aktiebolag, handelsbolag, föreningar och stiftelser som kommunen har ett rättsligt bestämmande över. Det rättsliga inflytandet finns när kommunen har mer än 50% av aktierna eller motsvarande inflytande, eller när kommunen har rätt att utse eller avsätta mer än hälften av styrelseledamöterna.

För Luleå Energi AB gäller dessa förhållanden varför särskild överenskommelse om säkerhetsskydd träffats 2000-04-13:

"Mellan kommunstyrelsen i Luleå kommun, som representant för bolagets ägare, nedan kallad KS och Luleå Energi AB, nedan kallat bolaget, har följande överenskommelse om säkerhetsskydd träffats i överensstämmelse med säkerhetsskyddslagen (SFS 1996:637), säkerhetsskyddförordningen (SFS 1996:633) och Rikspolisstyrelsens föreskrifter om säkerhetsskydd (RPS FS 1996:9).

- Bolagets verksamhet är en del i kommunens civila försvar och i kommunens kris- och krigsberedskap. Därmed är bolagets verksamhet en del av totalförsvaret på den lokala nivån och har betydelse för rikets säkerhet.
- Med hänsyn till i vilken omfattning bolagets anställda behöver hantera säkerhetskänsliga uppgifter ska det inom bolaget finnas ett tillfredsställande säkerhetsskydd.
- Det behövliga säkerhetsskyddet ska vara utformat med hänsyn till vad som kan behövas beroende på verksamhetens art. Säkerhetsskyddets omfattning utformas och beslutas av bolagets VD i samråd med kommunens säkerhetsskyddschef.

- ❑ Bolagets VD är säkerhetsansvarig i bolaget. VD kan utse annan person i bolaget att vara bolagets säkerhetsansvarig.
- ❑ Kommunstyrelsen har förordnat kommunens säkerhetsskyddschef att öva tillsyn över säkerhetsskyddet i bolaget.
- ❑ I den utsträckning det behövs ska befattningar i bolaget säkerhetsklassas i säkerhetsklass 2 eller 3. Kommunstyrelsen beslutar i vilken säkerhetsskyddsklass befattningen ska placeras.
- ❑ Kommunens säkerhetsskyddschef svarar för, i samråd med bolagets VD, att anställda som innehar eller ska tillträda säkerhetsklassad befattning genomgår säkerhetsprövning.
- ❑ Kommunens interna föreskrifter och råd för säkerhetsskyddet gäller även i bolagets verksamhet. Tillämpningen beslutas av kommunens säkerhetsskyddschef efter samråd med bolagets VD.
- ❑ Säkerhetsskyddet ska årligen följas upp av kommunens säkerhetsskyddschef och bolagets VD.

Överenskommelsen bekräftas:

Kommunalråd

VD Luleå Energi AB”